

Södertälje kommun

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Fornbackaskolan
belägen i Södertälje kommun

Tillsyn i Fornbackaskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Södertälje kommun under våren 2015. Fornbackaskolan besöktes av Skolinspektionen den 17 mars 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Några kunskapsresultat finns inte tillgängliga i Skolverkets statistik (SIRIS). Av grundskolans dokumenterade kvalitetsarbete och av rektors redovisning framgår att alla elever som läser ämnen enligt grundskolans läroplan når kunskapsmålen. Elever som läser ämnesområden når sina individuella kunskapsmål. Inga elever har under innevarande läsår fått undervisning i årskurs 6 och därmed inte heller fått betyg.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist	
Ytterligare brister	Föreläggande	2015-08-18

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Tillsynen av Fornbackaskolans grundskola visar att flertalet elever känner sig trygga i skolan och når de kunskapskrav som gäller för grundskolan.

Tillsynen visar att det finns elever vid Fornbackaskolans grundskoleklasser som får sin undervisning inom ramen för grundskolans läroplan och kursplaner utan att eleverna tagits emot i grundskolan (integrerade elever). För dessa elever har rektorn inte fattat beslut om att eleverna med hänvisning till undervisningens upplägg i grundskoleklassen behöver följa grundskolans läroplan och kursplaner. Enligt Skolinspektionens bedömning har alla elever rätt att få undervisning i den skolform som de enligt författningarna tillhör, om inte ett formellt beslut har fattats om något annat utifrån elevens behov. Rektorn vid Fornbackaskolans grundskola behöver därför säkerställa

att alla elever i Fornbackaskolans grundsärskola får undervisning enligt de bestämmelser som finns i skollagen.

Detta behöver Södertälje kommun och Fornbackaskolans grundsärskola åtgärda.

Skolinspektionens beslut

Skolinspektionens tillsyn tar sin utgångspunkt från olika arbetsområden. Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa bedömningsområden. I tillsynen har det dock framkommit brist i annat område än de som normalt ingår i tillsynen.

Ytterligare brister

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Södertälje kommun att senast den 18 augusti 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beskrivning av brister

Integrerade elever

Författningar

Skollagen 7 kap. 9 §

Åtgärder

Alla elever i Fornbackaskolans grundsärskola måste få utbildning i den skolform som huvudmannen och rektorn fattat beslut om.

Motivering till bedömning av brist

Enligt 7 kap. 9 § skollagen kan en elev i grundskolan få sin utbildning inom grundsärskolan (integrerad elev), om de huvudmän som berörs är överens om detta och elevens vårdnadshavare medger det. En elev i grundsärskolan kan under samma förutsättningar få sin utbildning inom grundskolan. För en elev som på detta sätt får sin utbildning inom en annan skolform gäller de bestämmelser som avser den ursprungliga skolformen. Rektorn för den skolenhet där eleven får sin undervisning får dock besluta om de undantag från dessa bestämmelser som krävs med hänsyn till undervisningens upplägg.

Tillsynen visar att det finns elever i grundsärskoleklasserna vid Fornbackaskolan som får undervisning som utgår från grundsärskolans läroplan och kursplan utan att eleverna har mottagits i grundsärskolan.

I intervju med rektor och biträdande rektor framkommer att det finns elever som "skrivits in" i Fornbackaskolans grundsärskola av kommunens centrala resurscentrum, utan att kommunen har fattat något formellt beslut om mottagande och utan att eleverna har genomgått de utredningar som krävs för att de ska kunna tas emot i grundsärskolan. Anledningen till att dessa elever idag läser enligt kraven för grundsärskolan är enligt skolledningen att det uppfattats som "uppenbart" att eleverna har en utvecklingsstörning och att eleverna därmed har rätt till en skolgång inom grundsärskolan. Eleverna har fått sin undervisning inom ramen för Fornbackaskolans grundsärskola under snart två terminer och utredningar pågår för att kunna ta emot eleverna i grundsärskolan.

Skolinspektionen konstaterar att det är huvudmannens ansvar att fatta beslut om en elev i grundskolan ska kunna få sin utbildning inom grundsärskolan (integrerad elev). Dock har rektorn ett i skollagen utpekat ansvar för att fatta beslut om undantag från detta, med hänvisning till undervisningens upplägg. Mot bakgrund av att rektorn vid Fornbackaskolans grundsärskola har vetskap om att beslut om mottagande i särskola saknas för de aktuella eleverna, måste rektorn utgå från att eleverna är integrerade och därmed låta eleverna läsa enligt grundskolans läroplan eller ta ställning till och fatta beslut om de undantag som krävs med hänvisning till undervisningens upplägg.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver säkerställa att alla elever i Fornbackaskolans grundsärskola får undervisning enligt de bestämmelser som finns i skollagen. Ingen elev som inte tagits emot i särskolan ska få sin undervisning inom ramen för grundsärskolan utan att rektorn fattat beslut om detta.

Motivering till val av verktyg

Eftersom verksamheten vid Fornbackaskolans grundsärskola inte uppfyller författningarnas krav, föreläggs Södertälje kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Arbetsområden***Undervisning och lärande***

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stöd-funktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2015-04-21

9 (11)

Dnr 43 - 2015:564

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta Hedén
Beslutsfattare

Elisabeth Ritchey
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Fornbackaskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning. Därutöver besöks alla grund- och gymnasiesärskolor.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Fornbackaskolan

Grundsärskolan i Fornbackaskolan ligger i direkt anslutning till grundskolan. I grundsärskolan finns fem klasser med totalt 30 elever i årskurserna 1-6. En av klasserna är en så kallad RH-klass för elever som utöver utvecklingsstörning även har rörelsehinder. Knappt hälften av eleverna läser ämnen medan övriga elever huvudsakligen läser ämnesområden. En elev läser enligt grundskolans läroplan.

Rektor ansvarar för verksamheten, tillsammans med en biträdande rektor. En av lärarna i grundsärskolan är arbetslagsledare med ansvar för den dagliga verksamheten. I varje klass finns en lärare samt ett antal elevassistenter anställda av skolan. I RH-klassen finns även elever som har personliga assistenter.